

Droh!me... een leuke droom, of een nachtmerrie ?

door **Michel MAZIERS**
en **Robert BAUDEMPREZ**,
beheerders van de vzw

Afgesplitst in 1875 van het Zoniënwoud ter vervanging van de renbaan toen gevestigd in het huidige Jubelpark bevindt de hippodroom van Bosvoorde zich voor 98% op Ukkels grondgebied. Omwille van haar beperkte oppervlakte werd in 1888 de uitgestrektere hippodroom van Groenendaal ingehuldigd, opnieuw ten koste van Zoniëns gebied. Het beheer van toen was in handen van de *Société Royale d'Encouragement pour l'amélioration des races de chevaux et le développement des courses* (Koninklijke vereniging ter veredeling van de raspaarden en de ontwikkeling van de wedrennen). Onbekwaam het hoofd te bieden aan de concurrentie van de televisie, de Lotto en de Joker voor weddenschappen, is deze vennootschap in vereffening sinds 1995. Vandaar het probleem van het zoeken naar een herbestemming van de gronden en de gedeeltelijk geklasseerde gebouwen.

Talrijke voorstellen volgen elkaar op : golf, paardenvoorstellingen (stoeten, steekspelen...), casino, tuinsalons, eet- en drankgelegenheden (nachtclubs, congrescomplexen met luxehotels...). Behalve een golf met 9 hopen (1988) ziet geen enkel project het daglicht. De oproep van 2005 van de Brusselse regering aan de privésector faalt : de restauratie van de geklasseerde

gebouwen (tribune, weeginstallatie) geschat op minstens 6 mi € dient rendabel te zijn; dat enkel kan bereikt worden mits intensieve bezoeken en... ernstige verkeersstoornissen. Toen hebben de gemeenten Ukkel en Watermaal-Bosvoorde hevig verzet aangetekend en we verwachten dat ze dus ook zo opnieuw zullen reageren. Daarna heeft de Brusselse regering de op-

De geklasseerde grote tribune en de weeginstallatie tijdens de restauratie
(© Michel MAZIERS)

Deze luchtfoto geeft een globaal beeld van de probleemstelling van een site omgeven door waardevolle natuur dat door Droh!me wil verstedelijkt worden en niettemin... het tegenovergestelde beweert (© Simon SCHMITT - www.global.view.be)

dracht overgedragen aan de Maatschappij voor de Verwerving van Vastgoed, MVV) in 2011.

De nieuwe aanbesteding van 27 november 2012 voorziet in de renovering van de gebouwen ten laste van het Gewest. Onder de zeven nieuwe weerhouden projecten kiest de Brusselse regering in november 2013 deze van de VO Group verbonden aan het architectenbureauel *Art & Build* en aan JNC (*Joining Nature and Cities*) voor de landschappelijke aanleg. <http://www.drohme.be>

Dit project wil "het gemengd recreatiepark (*melting park*) van de 21ste eeuw met vijf, niet gelijkwaardige trekpleisters (sport, cultuur, natuur, opvoedkunde en ontspanning) tot stand brengen. Het ontspanningsgedeelte bestaande uit speelpleinen, picknickruimten, minifitness, eet- en drankgelegenheden zal twee vijfde van de oppervlakte in beslag nemen, de sportactiviteiten (golf, paardrijden, schaatsen, tennis) en cultuur (tentoonstellingen, spektakels, tuinen) zullen meer dan een derde voor hun rekening nemen.

Amper een vierde zal gewijd worden aan de natuur en de opvoeding van het publiek inclusief de activiteiten die eerder voor ontspanning zorgen, maar de natuur verstoren, zoals van de ene boomkruin naar de andere kabelglijden, of het beklimmen van een hoge uitzichttoren. Een kaakslag in het landschap !

Het houden van tamme bijen, als attractie, is onverantwoord in of nabij de bosranden daar dit parasieten aantrekt die ook gevaarlijk zijn voor hun wilde neven.

Bovendien zouden deze laatste last ondervinden in het zoeken naar voedsel, te meer daar zij betere bestuivers zijn. Tenslotte duwt het golfterrein gelegen in het midden van het complex talrijke activiteiten naar de oude renbaan, dus naar de boskanten die de kwetsbaarste gedeelten zijn van het woud.

Om financieel winstgevend te zijn moet dit gemengd park jaarlijks 200.000 bezoekers aantrekken of een daggemiddelde van 550. Het is evident dat op zonnige avonden en weekeinden de toevloed een

De toegang van de niet Brusselaars vanaf de ring 0 langs weerszijden van de site langs de Terhulpsesteenweg, westelijk verlengd door de Lorrainelaan, de HARRASDREEF en de Duboislaan zullen het verkeer op de niet aangepaste boslanen verdubbelen (© Michel MAZIERS)

piek zal bereiken.

Volgens de projectontwikkelaars is dit een van de laatste vrije groene ruimten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maar men hoeft geen stedenbouwkundige te zijn om tot de ontdekking te komen welk effect dit project op het stadsverkeer in en rond de hoofdstad zal uitoefenen. Enerzijds de parkingsproblemen in de nabijgelegen lanen en straten, en anderzijds de toename van verkeersopstoppingen, vooral vanuit Brussel en de ring in Groenendaal, (beide kanten van de Terhulpsesteenweg, de Lorrainelaan).

Met slechts één rijstrook in elke richting, vooral in de bosgedeelten, zal de Lorrainelaan nog meer overbelast geraken vanaf de hippodroomsite tot de kern van het woud, met een toename van de lucht-, geluids- en lichtvervuiling (avondactiviteiten), zo schadelijk voor de fauna.

De verleiding is groot om de toegangswegen

Om de verkeersdichtheid te splitsen, zal de verleiding groot zijn om van de Sibelgawerken gebruik te maken om de Vossendreef open te stellen voor het verkeer. Dit in weerwil van de reglementering ter afwijzing van gemotoriseerde voertuigen in het woud (© Michel MAZIERS)

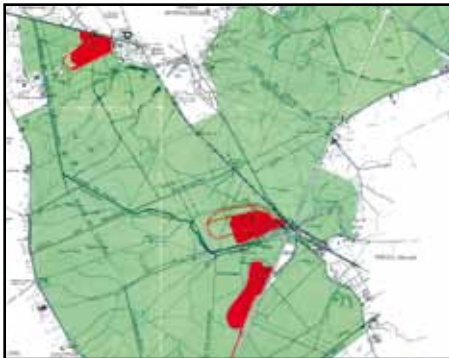
gen te ontdebelen, zoals bijvoorbeeld bij de aanstaande aanleg van nieuwe gasleidingen door Sibelga onder de boswegen, om het wegdek van de Vossendreef* na deze werken te versterken, tussen de Lorrainelaan en de Terhulpsesteenweg. Dit zou tegenstrijdig zijn met de beslissingen in de jaren 1960-1970, om de auto uit het woud te verbannen. Mis poes ! Zo ook ging toen de balans schommelen bij de bouw van de ring 0, de verbreding van de Waversesteenweg tussen Rood-Klooster en Jezus-Eik ten voordele van de auto.

Het verkeer zou als volgt verdeeld worden :

- 1) richting Brussel via de Hippodroomlaan en het Terkamerenbos of langs de drukke Waterloosesteenweg bij sluiting van het bos.
- 2) richting Waterloo : langs de Vossendreef na voltooiing van de berijdbaardere wegen, en vervolgens de Lorrainelaan, met een vierde verkeerslicht langs deze : voor een vlottere doorstroming, of een supplementair pijnpunt ? Het lijkt geen twijfel dat Sibelga en Droh!me de wil hebben om samen te werken...

De terugkeer van het Zoniënwood van de renbaan van Groenendaal heeft de initiatiefnemers van Droh!me echt niet geïnspireerd. Ja, er zijn inderdaad verschillen tus-

sen de nabijheid van de stad en de grootte van de geklasseerde gebouwen. Positief is de omschakeling van de geklasseerde ge-

Kaart van mevrouw Fernande DANTHINE-UYLEMBROUCK die de greep van de twee oude hippodromen op het Zoniënwoud aangericht heeft, toont

(© De Vrienden van het Zoniënwoud)

bouwen van de hippodroom tot ontspannings- en culturele activiteiten, net zoals de speelpleinen of het Huis van het Woud (afhankelijk van de inhoud).

Het ongenietbare in dit project is zijn gigantisme — opgehemeld door zijn promotors — die enkel de winstgevendheid op korte termijn beogen. Hun ecologische toegevingen (op lange termijn), hun opgelegd door de bosbeheerreglementen, zijn gezichtsbedrog.

Nochtans was er een betere keuze in antwoord op de aanbesteding van de MVV : het Terra Sylvaproject <http://i05820.wix.com/terra-sylva> Dit eveneens ludiek, rendabel en ecologisch ontwerp stelde een eerste kennismaking met traditionele ambachten voor : een stadsboerderij, een leerrijke bosontdekking, beter aangepast aan zijn omgeving. Een gemiste kans om te kiezen voor een ontwerp met meer natuur, voor meer evenwicht in ons dagelijks leven.

De werkelijke doelstellingen van het Droh!meproject zijn tegengesteld aan de

aangekondigde slogan : "Opnieuw een belangrijke plaats aan de natuur en de biodiversiteit in de stad geven".

Helaas het tegengestelde "meer stad in de woudranden" riskeert er plaats te vinden. Droh!me rechtvaardigt zijn vermakelijke vrijetijdsbezigheden in het Brussels Gewest, met denkbeeldige ecologische beloften. In plaats van de toegang tot het Zoniënwoud te verbeteren zullen de huidige verkeersproblemen nog toenemen, met mogelijke nieuwe aantastingen van het woud, vergelijkbaar met de bouw van de verkeersaders in de jaren 1960-1970 (ring en Waversesteenweg), die de toegang tot Brussel zouden verbeterd hebben.

De gevolgen kennen we maar al te goed, zowel 's morgens als 's avonds, elke dag van de week : files, files, files... met alle gevolgen van dien. Met het Droh!meproject dreigen de dromen nachtmerries te worden.

*Toen dit artikel reeds persklaar was, heeft dhr Philippe MASSART (Directeur Sibelga Communicatie & Relaties met de gemeenten) ons beweerd dat de gasleiding onder de Vossendreef zou geboord worden (zonder opening van het wegdek), in overleg met Leefmilieu-Brussel (BIM). Het wegdek van deze dreef zou dus niet aangepast worden aan een druk verkeer in verband met dit werk.

Positief aan Droh!me is het feit dat u een gedroomde kans aangeboden wordt te ageren t.g.v. het Zoniënwoud en ons leefmilieu, door schriftelijk of per mail te reageren op het openbaar onderzoek (in december of januari ?) van zodra dit bekend gemaakt wordt.

Niet klagen, maar zelf actie voeren en beroep doen op familie en kennissen, om uw standpunt kenbaar te maken, dat is de boodschap.

Deze tekst is ook te lezen op onze site [<amisdesoignes-zonienwoudvrienden.be>](mailto:amisdesoignes-zonienwoudvrienden.be)